

ELS CRÍTICS

entrevista

XAVIER ALIAGA

Joan Duran i Ferrer

«He intentat retratar l'essència, el que és més primitiu en nosaltres»

El poeta i agitador cultural Joan Duran i Ferrer (Sitges, 1978) es va adjudicar el premi Vicent Andrés Estellés dels Octubre amb 'Nua cendra', un poemari de conscienciosa construcció conceptual i formal, un artefacte precís, però alhora colpidor que extrau un suc preciós i molt meritori de codis i maneres sovintejats poèticament.

Tal vegada no té a veure, però la cita inicial de Barthes sobre els mots i els dits em remet al joc de prestidigitació poètic, al joc amb l'art combinatori de les paraules per arribar a un resultat expressiu. Defineix la seua poesia?

—Jo crec que sí. La forma com jo entenc el fet poètic té molt a veure a trobar noves combinacions de paraules, nous significats que no esperàvem. Més que jugar, es tracta de treballar el llenguatge des de l'arrel, des de la cruesa de les paraules, un treball que ens aboca a l'obtenció de nous significats.

—No es tracta d'obtenir una imatge potent, s'ha de transmetre alguna cosa que vaja més enllà, no?

—Exacte. La imatge pot ser potent perquè ens remet a alguna cosa, alguna situació o record personal molt arrelat. Però amb això no n'hi ha prou, s'ha d'abocar aquest record en un vers que t'atrapi per la seva forma, per la seva estranyesa. P Aquest és el fet diferencial del poema, de l'estil i el llenguatge que vol trobar cada autor per diferenciar-se. Per intentar ser tu mateix.

Nua cendra

JOAN DURAN I FERRER

Premi Vicent Andrés Estellés
Tres i Quatre, València, 2020
Poesia, 63 pàgines

—El vers "Nua cendra en la geniva" il·lustra això. És una imatge potent que em fa l'efecte que conté l'esperit del poemari, una imatge poderosa amb la carnalitat de la geniva i la cendra com a projecció de futur.

—La sensació física que vol transmetre és aquesta carnalitat més soferida, més encetada, amb una rugositat o sequedat que transmet la imatge de la cendra, que té una doble connotació: la resta de l'incendi i la matèria que ens ajuda a fertilitzar la terra. Tot això, encarat a la pròpia carnalitat.

—I va pensar a emprar l'expressió completa per al títol?

—[Riu] Està bé aquesta pregunta. A mi m'agraden els títols bastant breus. Potser hauria estat bé, però *Nua cendra*, que conté el despullament del llenguatge i la polisèmia de la devastació i el ressorgiment, és un títol més evocatiu, no tan descriptiu. Obre més possibilitats dins del llibre.

—La cendra connecta amb la invocació a la memòria de les ruïnes del Mas de les Àligues, un dels espais del llibre.

teatre
 'Qui té por de la Virginia wolf?', un text teatral que relata les relacions

cinema
 Esteve Plantada ens parla d'"En lliberté!", dirigida per Pierre Salvadori

televisió
 'Recursos inhumanos', minisèrie francesa a la plataforma Netflix

—Tens raó. M'agradava que el punt de partida estigui en la devastació, la ruïna, com un viatge, partint d'aquell punt en el qual cal construir alguna cosa. De fet, la masia encara existeix però està exposada a què se la mengin les màquines que hi extrauen pedra. A banda d'això, és una imatge de la memòria personal, dels orígens. I també és una metàfora de la destrucció. La literatura i la poesia ens han de servir per recordar-nos a nosaltres mateixos, la memòria personal. L'eina per recuperar aquesta memòria han de ser les paraules.

—**La natura connectada amb l'experiència té un paper fonamental en el llibre. Ho veiem en versos com "flama insomne que abrussa el boscatge que soc".**

—He intentat retornar a l'essència, retratar els colors primaris, les formes primàries. Tot allò que és més primitiu en nosaltres. De la mateixa manera que hi ha un treball de depuració del llenguatge, hi ha també una depuració de les imatges, un intent de trobar les imatges menys contaminades, menys malmeses, més salvatges. És un doble esforç: depurar el llenguatge i aïllar-te una mica, anar cap a un món que et condicioni menys, on tot sigui més possible, més relacionat amb la natura i no amb les regles que hem construït nosaltres.

—**"Senyes de mar" fa referència a uns usos molt curiosos dels mariners i rebla el clau del que parlàvem.**

—Les senyes de mar són un compendi d'instruccions amb un lèxic molt popular que feien servir els mariners per orientar-se i trobar els llocs on pescar. És molt curiós, perquè estan descrites segons la situació del paisatge, com ara un turó alienat amb el campanar d'un poble. És com el que fa un poeta, que tracta de governar el llenguatge, que una paraula vagi cap aquí, s'alineï amb una altra, per situar-se en el lloc adient. Em va semblar una metàfora que podia explorar.

@xavioliaga

Joan Duran

PRATS | CAMPS | ARXIU

L'ETERNITAT ENAMORADA
 de JOSEP IGUAL
 Premi Octubre Joan Fuster d'Assaig 2019

NOVETATS 3i4
 Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a **Facebook** i **Twitter**
 Visita la nostra botiga virtual en **www.tresiquatre.cat**